

สารบัญเรื่อง

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญเรื่อง	ช
สารบัญตาราง	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับหลักการของการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	9
แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการ	16
แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม	18
แนวคิดเกี่ยวกับระบบเกษตรของประเทศไทย	23
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	43
แนวคิดเกี่ยวกับประชาสังคม	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
รูปแบบการวิจัย	53
ระยะเวลาทำการวิจัย	53
สถานที่ในการดำเนินการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	57
การรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล	58
เกณฑ์การประเมิน	59
การร่างหลักสูตร	60
บทที่ 4 ผลการวิจัย	62
ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
1. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
3. โรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
4. ชั้นการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	65
5. แผนการเรียน โปรแกรมการเรียน หรือแผนก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเรียน	65
6. ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตร ของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
7. ความพึงพอใจข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับการเกษตร ที่ได้รับจากแหล่งต่าง ๆ	67
ตอนที่ 2 ข้อมูลของครัวเรือน	68
1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
2. อาชีพหลักของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	69
3. อาชีพที่ครอบครัวหรือผู้ปกครองของผู้ตอบแบบสอบถาม ต้องการให้ทำในอนาคต	70
4. การทำการเกษตรของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
5. การช่วยงานด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
6. การใช้สารสกัดชีวภาพในการทำการเกษตรของผู้ตอบ แบบสอบถาม	72

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
7. ข้อมูลการใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการทำการเกษตรของครอบครัวของผู้ตอบ แบบสอบถาม	73
8. รูปแบบของการทำการเกษตรของครอบครัวผู้ตอบ แบบสอบถาม	74
ตอนที่ 3 ข้อมูลความต้องการฝึกอบรมด้านเนื้อหาวิชาการเกษตร	
1. ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตร	75
2. ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลักของ ครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	76
3. ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรตามแขนงวิชาด้านพืชศาสตร์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	79
4. ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรแขนงวิชาด้านพืชศาสตร์ เรื่อง การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรพื้นบ้านและการทำน้ำสกัดชีวภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลักของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	80
5. ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรแขนงวิชาด้านสัตวศาสตร์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
6. ความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรแขนงวิชาด้านสัตวศาสตร์เรื่อง การเลี้ยงสัตว์แบบธรรมชาติ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลักของครอบครัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
ตอนที่ 4 ข้อมูลความต้องการรูปแบบในการจัดฝึกอบรมด้านการเกษตร	87
1. ข้อมูลความต้องการด้านสถานที่ใช้ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร ความต้องการใช้สถานที่ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบ แบบสอบถาม จำแนกตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลักของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	88

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
2. ข้อมูลความต้องการวันที่เข้ารับการฝึกอบรม	91
3. ข้อมูลความต้องการช่วงเวลาที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม ด้านการเกษตร	92
4. ข้อมูลความต้องการระยะเวลาที่ต้องการใช้ในการฝึกอบรม	93
5. ข้อมูลความต้องการลักษณะหรือรูปแบบการให้ความรู้ใน การฝึกอบรมด้านการเกษตร	94
ความต้องการลักษณะหรือรูปแบบการฝึกอบรมแบบทัศนศึกษาดูงาน ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลักของครอบครัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม	95
6. ข้อมูลความต้องการใช้สื่อในการฝึกอบรม ความต้องการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลักของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	98
7. ข้อมูลความต้องการวิทยากรที่จะให้ความรู้ในการฝึกอบรมด้าน การเกษตร	102
ความต้องการวิทยากรที่จะให้ความรู้ ลักษณะมีความรู้มาก ประสบการณ์ ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลักของ ครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	103
8. ข้อมูลความต้องการวิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรม ด้านการเกษตร	106
9. ข้อมูลความต้องการเอกสารประกอบการฝึกอบรมด้านการเกษตร	106
10. ข้อมูลความต้องการจำนวนผู้เข้าฝึกอบรมด้านการเกษตร	107
11. ข้อมูลความต้องการจัดอาหารในการฝึกอบรมด้านการเกษตร	107
12. ข้อมูลความต้องการเข้าฝึกอบรมในช่วงเดือน	108

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
13. ข้อมูลความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรม	109
ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบ แบบสอบถามกับ โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลัก ของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	111
ความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับระดับชั้น	114
ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบ แบบสอบถาม กับระดับชั้น	117
ความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับแผนการเรียน	120
ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบ แบบสอบถาม กับ แผนการเรียน	123
ความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับ อาชีพหลักของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	126
ความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรม ของผู้ตอบแบบสอบถาม กับ อาชีพหลักของครอบครัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม	131
14. ข้อมูลความต้องการเข้าฝึกอบรมด้านการเกษตรที่มหาวิทยาลัย แม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549	134
ความต้องการเข้าฝึกอบรมด้านการเกษตรที่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ของผู้ตอบ สอบถามจำแนกตามโรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลัก ของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	135
ตอนที่ 5 ข้อมูลการทดสอบหลักสูตรการฝึกอบรม	138
1. การทดสอบความรู้เรื่องการเกษตรแบบยั่งยืน	138
2. การประเมินผลการจัดฝึกอบรมหลักสูตรระบบการเกษตรแบบยั่งยืน ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	139

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	144
สรุปผลการวิจัย	144
อภิปรายผลการวิจัย	172
ข้อเสนอแนะ	175
บรรณานุกรม	177
ภาคผนวก	181
ภาคผนวก ก หลักสูตรฝึกอบรมเรื่อง การเกษตรแบบยั่งยืนสำหรับเกษตรกรรุ่นใหม่	182
ภาคผนวก ข เอกสารประกอบหลักสูตร	190
ภาคผนวก ค กำหนดการฝึกอบรม	229
ภาคผนวก ง สำเนาหนังสือของความร่วมมื่อ	231
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	235
ภาคผนวก ฉ ประมวลภาพกิจกรรมฝึกอบรม	250
ประวัติผู้เขียน	260

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของเพศผู้ตอบแบบสอบถาม	63
2 แสดงจำนวนและร้อยละของอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	63
3 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	64
4 แสดงจำนวนและร้อยละของระดับชั้นการศึกษาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเรียน	65
5 แสดงจำนวนและร้อยละของแผนการเรียน โปรแกรมการเรียน หรือแผนก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเรียน	65
6 แสดงจำนวนและร้อยละของประสบการณ์การเข้ารับการฝึกอบรม ด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม	66
7 แสดงจำนวนและร้อยละของความพึงพอใจข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับ การเกษตรที่ได้รับจากแหล่งต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	67
8 แสดงจำนวนและร้อยละของจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
9 แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพหลักของครัวเรือน ของผู้ตอบแบบสอบถาม	69
10 แสดงจำนวนและร้อยละของอาชีพที่ครอบครัวหรือผู้ปกครอง ของผู้ตอบแบบสอบถามต้องการให้ทำในอนาคต	70
11 แสดงจำนวนและร้อยละของการทำการเกษตรของครอบครัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
12 แสดงจำนวนและร้อยละของการช่วยงานด้านการเกษตร ของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
13 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้สารสกัดชีวภาพในการทำการเกษตร ของผู้ตอบแบบสอบถาม	72
14 แสดงจำนวนและร้อยละของการใช้วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการทำการเกษตรของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	แสดงจำนวนและร้อยละของรูปแบบของการทำการเกษตรของครอบครัว ผู้ตอบแบบสอบถาม	74
16	แสดงความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม	75
17	แสดงการจำแนกความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรเรื่อง การทำ การเกษตรแบบยั่งยืน ของผู้ตอบแบบสอบถามตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	76
18	แสดงความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรตามแขนงวิชาด้านพืชศาสตร์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	79
19	แสดงการจำแนกความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรแขนงวิชาด้าน พืชศาสตร์ เรื่อง การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรพื้นบ้าน ของผู้ตอบแบบ สอบถามตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพของครอบครัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม	80
20	แสดงความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรแขนงวิชาด้านสัตวศาสตร์ ของผู้ตอบแบบสอบถาม	83
21	แสดงการจำแนกความต้องการฝึกอบรมด้านการเกษตรแขนงวิชาด้าน สัตวศาสตร์ เรื่อง การเลี้ยงสัตว์แบบธรรมชาติ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพของครอบครัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม	84
22	แสดงความต้องการสถานที่ใช้ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร	87
23	แสดงการจำแนกความต้องการการใช้สถานที่ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพ ของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	88
24	แสดงความต้องการวันที่เข้ารับการฝึกอบรมของผู้ตอบแบบสอบถาม	91
25	แสดงความต้องการช่วงเวลาที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตร ของผู้ตอบแบบสอบถาม	92
26	แสดงความต้องการระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของ ผู้ตอบแบบสอบถาม	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
27	แสดงความต้องการลักษณะหรือรูปแบบการให้ความรู้ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรผู้ตอบแบบสอบถาม	94
28	แสดงการจำแนกความที่ต้องการลักษณะหรือรูปแบบการฝึกอบรมแบบทัศนศึกษาดูงาน ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม ตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียนและอาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม	95
29	แสดงความต้องการใช้สื่อชนิดต่าง ๆ ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม	98
30	แสดงการจำแนกความที่ต้องการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม ตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียนและอาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม	99
31	แสดงตารางความต้องการวิทยากรที่จะให้ความรู้ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม	102
32	แสดงการจำแนกความที่ต้องการวิทยากรที่จะให้ความรู้ ลักษณะมีความรู้มากประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร ของผู้ตอบแบบสอบถาม ตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียนและอาชีพหลักของผู้ตอบแบบสอบถาม	103
33	แสดงความต้องการวิทยากรจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม	106
34	แสดงความต้องการเอกสารประกอบการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม	106
35	แสดงความต้องการจำนวนผู้เข้าฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม	107
36	แสดงความต้องการจัดอาหารในการฝึกอบรมด้านการเกษตรของผู้ตอบแบบสอบถาม	107
37	แสดงความต้องการเข้าฝึกอบรมในช่วงเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม	108
38	แสดงระดับความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
39	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของ ผู้ตอบแบบสอบถามกับโรงเรียน	111
40	แสดงการจำแนกความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับ ระดับชั้น	114
41	แสดงความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของ ผู้ตอบแบบสอบถาม กับระดับชั้น	117
42	แสดงการจำแนกความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับ แผนการเรียน	120
43	แสดงความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบแบบ สอบถาม กับ แผนการเรียน	123
44	แสดงการจำแนกความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม กับ อาชีพหลักของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	126
45	แสดงความสัมพันธ์ของความคิดเห็นต่ออาชีพเกษตรกรรมของผู้ตอบ แบบสอบถาม กับ อาชีพหลักของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	131
46	แสดงความต้องการเข้าฝึกอบรมด้านการเกษตรที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ของผู้ตอบแบบสอบถาม	134
47	แสดงการจำแนกความต้องการเข้าฝึกอบรมด้านการเกษตรที่มหาวิทยาลัย แม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ ในช่วงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 ของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ตาม โรงเรียน ระดับชั้น แผนการเรียน และอาชีพหลัก ของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	135
48	แสดงผลการทดสอบความรู้เรื่องการเกษตรแบบยั่งยืน ของผู้เข้ารับการอบรม	138
49	ผลการประเมินการจัดฝึกอบรมหลักสูตร ระบบการเกษตรแบบยั่งยืน ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	139